

Sygn. akt II K 149/19

WYROK ŁĄCZNY **W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 sierpnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Szczytnie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Przemysław Palka

Protokolant: p.o. sekr. Katarzyna Bogusz –Trojanowska

przy udziale Asesora Prokuratury Rejonowej Olsztyn Północ del. do PR w Szczytnie Roberta Rumińskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2019 r. sprawy:

M. K., s. L. i B. z d. Z., ur. (...) w S.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

- 1) Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 09.05.2012 roku, sygn. akt II K 216/12, za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 09 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2014 r. zarządzono wykonanie ww. kary;
- 2) Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 31.10.2012 roku, sygn. akt II K 500/12:
 - a) za czyn z art. 62 ust. 3 Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U 2015, nr 179, poz. 1485 z późn. Zm) popełniony w dniu 27 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
 - b) za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 27 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 - c) łącznie na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary;
- 3) Sądu Rejonowego w Szczytnie z dnia 18.06.2014 r., sygn. akt II K 224/14:
 - a) za czyn z art. 207 §1 k.k. popełniony w okresie od miesiąca sierpnia 2010 r. do dnia 24 marca 2014 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
 - b) za czyn z art. 224 §2 w zb. z art. 222 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. popełniony w dniu 24 marca 2014 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
 - c) łącznie na karę 1 roku pozbawienia wolności.

I. na podstawie art. 569 §1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 §1 k.k., w brzmieniu przepisów obowiązującym przed dniem 01.07.2015 roku, łączy kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Szczytnie w sprawach sygn. akt II K 216/14 i II K 500/12 (opisanymi w pkt 1 i 2) i w ich miejsce wymierza skazanemu M. K. karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie o wydanie wyroku łącznego co do kary z wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie w sprawie II K 224/14 (opisanego w pkt 3) umarza;

III. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (j.t. DzU 2018, poz. 1184 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (j.t. DzU 2019, poz. 18) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. W. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz podatek VAT w kwocie 27,60 (dwadzieścia siedem złotych 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu przez adwokata;

IV. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

M. K. skazany został następującymi prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Szczytnie:

1) z dnia 09 maja 2012 r., w sprawie sygn. akt II K 216/12 za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 09 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, postanowieniem SR w Szczytnie z 14 sierpnia 2014 r. zarządzono wykonanie ww. kary.

2) z dnia 31 października 2012 r., w sprawie sygn. akt II K 500/12

a) za przestępstwo z art. 62 ust. 3 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2015 r., nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) popełniony 27 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) za przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione 27 marca 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

c) łącznie na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, postanowieniem z 14 sierpnia 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary,

3) z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. akt II K 224/14

a) za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. popełnione w okresie od sierpnia 2010 r. do 24 marca 2014 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,

b) za przestępstwo z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione 24 marca 2014 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

c) łącznie na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Aktualnie M. K. odbywa karę 1 roku pozbawienia wolności, z wyroku SR w Szczytnie w sprawie II K 224/14, w Zakładzie Karnym w B.. Zachowanie skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej jest oceniane jako poprawne. W okresie osadzenia nie był karany dyscyplinarnie, czterokrotnie nagradzany za wykonywanie nieodpłatnej pracy na rzecz jednostki oraz za zajęcie I miejsca w ogólnozakładowych zawodach sportowych. Karę pozbawienia wolności odbywa w systemie programowego oddziaływania. Zatrudniony jako roznoszący artykuły żywnościowe, z powierzonych obowiązków wywiązuje się wzorowo. Z wynikiem pozytywnym ukończył organizowany na terenie jednostki w terminie 27 maja 2019 r. do 1 lipca 2019 r. kurs elektryk/monter sieci elektrycznych do 1 kv.

(dowody: odpis wyroku II K 224/14 k. 8-8v, odpis wyroku II K 500/12 k. 9-9v, odpis wyroku II K 216/12 k. 10-10v, opinia o skazanym k. 14-14v, informacja Krajowego Rejestru Karnego k. 7-7v, informacja o pobytach i orzeczeniach k. 15-16, dokumenty zaświadczające o ukończeniu kursu k. 23-27.).

Zgodnie z treścią art. 569 § 1 k.p.k. sąd wydaje wyrok łączny, jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów.

Wszystkie wskazane powyżej wyroki zapadły i uprawomocniły się wobec skazanego przed dniem 1 lipca 2015 r.

Ponieważ w przedmiotowej sprawie nie miało miejsce prawomocne skazanie po dniu wejścia w życie ustawy z 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 396), Sąd zobligowany był stosować przepisy rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. Zgodnie bowiem z art. 19 ust. 1 wymienionej ustawy, przepisów rozdziału IX kodeksu karnego, w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia jej w życie, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia tej ustawy w życie. Przepis noweli lutowej wyklucza też czynienie ustaleń – na podstawie art. 4 § 1 k.k. – jakie przepisy, „stare” czy „nowe”, stosować w odniesieniu do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie noweli lutowej, tj. do dnia 30 czerwca 2015 r. (wyrok SN z 26 kwietnia 2018 r., IV KK 138/18, Lex nr 2498040).

Zgodnie z art. 85 k.k., w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., podlegają łączeniu tylko te kary, które orzeczone zostały różnymi wyrokami za przestępstwa popełnione, zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z tych przestępstw. Sąd nie dysponuje przy tym swobodnym uznaniem w zakresie doboru skazań podlegających łączeniu, lecz stosując się do obowiązujących przepisów, zobowiązany jest objąć węzłem kary łącznej wszystkie kary podlegające łączeniu (wyrok SN z 25 maja 2017 r., V KK 91/17, Lex nr 2297429).

Przedstawiona na wstępie konfiguracja wyroków oraz zasada łączenia określona w art. 85 k.k. przed 1 lipca 2015 r., pozwalała na orzeczenie w niniejszej sprawie kary łącznej przez połączenie kar z wyroków w sprawach II K 216/12 i II K 500/12. W każdej bowiem z powyższych spraw orzeczono wobec skazanego kary pozbawienia wolności, nadto wszystkie czyny osądzone w tych sprawach zostały popełnione przed wydaniem pierwszego (chronologicznie) wyroku, tj. do dnia 9 maja 2012 r.

Istnieją trzy charakterystyczne zasady (systemy) wymiaru kary łącznej.

Poza wyjątkiem określonym w art. 88 k.k., ustawa nie przewiduje reguł co do łączenia kar, na podstawie którejkolwiek z zasad wymiaru kary łącznej. Opisany w art. 86 § 1 k.k. sposób określenia kary łącznej jest systemem mieszanym, bazującym na składnikach modelowych rozstrzygnięć w tym zakresie, a więc kumulacji, absorpcji oraz asperacji.

Stosownie do art. 86 k.k., w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 15 lat pozbawienia wolności. Kara łączna ma więc swoje granice: dwie górne i jedną dolną, które to granice wytyczane są na podstawie orzeczonych za poszczególne przestępstwa kar jednostkowych. Przepisy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., stanowiące materialną podstawę orzekania kary łącznej, zarówno w przypadku jednostkowego orzekania, jak i w przypadku orzekania jej w wyroku łącznym, obliowały sąd do rozwiązania kary łącznej orzeczonej wyrokiem w sprawie II K 500/12 i wymierzenie nowej kary łącznej w granicach od najniższej z kar jednostkowych orzeczonych wyrokami do sumy kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa.

Sąd orzekając karę łączną, czy to w wyroku skazującym, czy to w wyroku łącznym, związany jest tymi samymi dyrektywami i zasadami jej wymierzania. Należy zauważyć jednak, że art. 86 § 1 k.k. nie wyklucza możliwości wymiaru kary łącznej według zasad kumulacji, nie istnieje też żadne ustawowe wymaganie orzekania kary łącznej w sposób korzystny dla skazanego (wyrok SN z 21 sierpnia 2007 r., II KK 96/07, OSNKW 2008, nr 1, poz. 6.).

Orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Sens zapobiegawczego oddziaływania kary sprowadza się do odstraszenia sprawcy od ponownego wejścia na drogę przestępstwa. Wychowawcze cele kary realizowane są przez kształtowanie postawy sprawcy, do której należy krytyczny stosunek do własnego czynu oraz przestępstwa w ogóle. W konsekwencji chodzi o wychowanie sprawcy na pełnowartościowego członka społeczeństwa. Wskazując natomiast na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa ustawodawca wskazuje na prewencję generalną jako jedną z ogólnych dyrektyw sądowego

wymiaru kary. Chodzi o to, aby fakt wymierzenia kary oddziaływał nie tylko na sprawcę, ale także na innych potencjalnych sprawców przestępstw, których, wymierzanie kar powinno z jednej strony odstraszyć, z drugiej zaś – kształtować postawy społecznie akceptowane.

Przyjęcie, że szczególną rolę przy wymierzaniu kary łącznej odgrywają określone w art. 53 § 1 k.k. dyrektywy prewencji indywidualnej i generalnej, jak też traktowanie kary łącznej jako swoistego podsumowania działalności przestępczej sprawcy, pozwala opowiedzieć się za poglądem, wedle którego surowość kary łącznej powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez niego przestępstw (wyrok SA w Warszawie z 12 lipca 2000 r., II Aka 171/00, w: OSA 2001, nr 2, poz. 5), co z jednej strony stanowić będzie wyraz potępienia owej przestępczej działalności sprawcy, z drugiej zaś – podkreśli nieopłacalność tej działalności.

Przy orzekaniu kary łącznej znajdują zastosowanie wszystkie dyrektywy określone w art. 53 § 1 k.k., w tym także limitująca wymiar kary dyrektywa stopnia zawinienia, jak też, pełniąca taką funkcję o charakterze limitującym jej górną granicę, dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości czynu (por. S. Żółtek, Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 32-116, t. II, red. M. Królikowski, R. Zablocki, Warszawa 2011, s. 729.), współdeterminujące, tym samym też współwyznaczające rozmiar indywidualnych i generalno-pozytywnych potrzeb prewencyjnych. Potrzeba dokonania globalnej oceny wszystkich zbiegających się przestępstw pozwala na ustalenie czy w danym przypadku zachodzą okoliczności, które przemawiają za zsumowaniem dolegliwości czy też zastosowaniem zasady absorpcji.

W przedmiotowej sprawie tożsamość dóbr naruszonych przez sprawcę, przy braku tożsamości osób pokrzywdzonych popełnionymi przestępstwami za które wymierzono kary w sprawach II K 216/12 i w II K 500/12, dowodzi konsekwencji w dążeniu przez skazanego do łamania porządku prawnego. Przemawiało to za orzeczeniem surowszej kary łącznej. Przestępstwa te, ujęte całościowo i ocenione globalnie wykazały wyższy stopień społecznej szkodliwości niż ujmowane osobno. Surowszą karą determinowało też dopuszczenie się przestępstw przeciwko różnym dobrom chronionym prawem, czynami za które orzeczono kary podlegające łączeniu w sprawach II K 216/12 i II K 500/12.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego instytucja kary łącznej nie musi przynosić skazanemu wyłącznie korzyści, a z uwagi na treść art. 89 k.k., w niektórych przypadkach, może tę sytuację nawet pogorszyć (postanowienie SN z 1 października 2002 r., V KK 73/02). Instytucja kary łącznej nie jest też w żadnym razie instrumentem łagodzenia kar orzeczonych za zbiegające się przestępstwa, a fakt popełnienia wielu przestępstw (z uwzględnieniem skazania w sprawie II K 224/14 za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. popełnione w okresie od miesiąca sierpnia 2010 r. do 24 marca 2014 r. i za czyn z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony 24 marca 2014 r.) nie jest okolicznością łagodzącą i nie może stanowić podstawy premiowania wielokrotnego sprawcy.

Jakkolwiek, sąd nie powinien brać pod uwagę okoliczności wymienionych w art. 53 § 2 k.k., jeżeli odnoszą się one do okoliczności zaistniałych przed wydaniem wyroków jednostkowych, to jednak, uwzględniane przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym powinny być te okoliczności, które zaistniały po wydaniu poprzednich wyroków (kar łącznych) i które dają sądowi możliwość badania przebiegu procesu resocjalizacji skazanego (wyrok SN z 4 października 2011 r., II KK 112/11, Lex nr 1084712).

Na wymiar kary łącznej w wyroku łącznym, ustalenie zachowania się skazanego po prawomocnym skazaniu poszczególnymi wyrokami (II K 500/12 i II K 216/12), było istotną komponentą. Ustalając wymiar kary łącznej, kierując się zasadą kumulacji, Sąd miał na względzie takie okoliczności obciążające skazanego, jak jego uprzednia karalność, bezskuteczność stosowania instrumentów probacyjnych w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary a także dokonywanie przez M. K. kolejnych przestępstw z użyciem przemocy. Nie negując zatem obecnego poprawnego zachowania skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej, zastosowanie zasady pełnej lub częściowej absorpcji pozostawałoby w ocenie Sądu w sprzeczności z realizacją funkcji prewencji indywidualnej i ogólnej.

Z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego przez niespełnienie przesłanek materialnoprawnych w odniesieniu do jednej z kar wymierzonej wyrokiem SR w Szczytnie w sprawie II K 224/14, Sąd umorzył postępowanie w części dotyczącej objęcia wyrokiem łącznym wskazanego wyroku.

Sytuacja finansowa M. K., przebywającego w jednostce penitencjarnej, zatrudnionego wprawdzie, lecz obciążonego obowiązkiem uiszczania świadczeń pieniężnych (w chwili obecnej świadczenie wypłacane jest z funduszu alimentacyjnego), nie pozwala w ocenie Sądu na poniesienie przez niego kosztów sądowych, od których zapłaty został zwolniony na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

Na rzecz obrońcy skazanego ustanowionego z urzędu zasądzono wynagrodzenie zgodnie z obowiązującymi stawkami, uwzględniając nakład pracy obrońcy.